

6235 Sayılı Kanun Tadilatı Hakkında Not:

(10 Aralık 1957 de Elektrik Mühendisleri Odası
Umumi Katipliği tarafından vaki İstek üzerine
hazırlanmıştır)

1 — Kanun Hangi Maksat ve Gayeleri İstihdaf
Etmek Üzere Teklif Olundu ?

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kanununun esbabı mucibe lâyhalarında bu kanunun getirilmesini icabettiren âmilleri bir bir tatad edip gözden geçirmek faydeli olacaktır. Biz aşağıda bu iki lâyhadan en mufassal olanını nazarı itibara aldık. Diğer lâyihanın ruhu ve mefhumları aşağı yukarı bunda mündemiç bulunmaktadır:

1) Mühendis ve Mimarların meslekî bilgilerini Standard bir seviyeye yükseltmek ve ihtisas kolları vücude getirmek.

Mütalâa: Evvelâ, Mühendis ve Mimarlardan, meslekî bilgileri standard bilgi seviyesinin altında olanlarını bu seviyeye yükseltmek hususunu ele alalım. Tamamen tahsil müesseselerini ve diploma veren mercileri ilgilendiren, bu iş için yeni bir kanun getirmeye niçin lüzum görülmüştür? Bir kerre meslektaşlarımızın' bugünkü tahsil seviyelerinin, standardların altında olduğunu zannetmiyoruz. Eğer Mühendis ve Mimarların seviyelerinin zamanla bu standardın altına düşebileceğini kabul ediyorsak o halde bunları vakit vakit denemelerden geçirip seviye altında bulunanları kurslara mı sevkedeceğiz? Şu takdirde ancak teknik yayımlar yapmak kalıyor. Şu kadar ki, hâlen memleketimizde teknik yayımlar esasen yapılmaktadır; bu yayımlara alıcı ve okuyucu rağbeti arttıkça elbetteki malî porteleri ve hacimleri de yükselcek ve bunlara yenileri de katılacaktır. Görülüyor ki bunun için de bir kanuna ihtiyaç yoktur; fişkî kanun Mühendis ve Mimarlara zorla teknik yayın okutacak da değildir.

Şimdi fıkranın «ihtisas kolları vücude getirmek» kısmını mütalâa edelim. Odalar Birliği, ihtisas kollarını yani Mühendislik branşlarını nasıl vücude getirebilir? Bunu tekniğin ve cemiyetin inkişafı vücude getiriyor. Yok eğer «ihtisas kolları vücude getirmeyi», aynı branşdaki mühendisleri bir araya getirmek manasına ahrsak, bu takdirde bir gaye değil, olsa olsa bir vasıta karşısında bulunuyoruz demektir. Halbuki bir esbabı mucibe raporu vasıtalan değil, gayeleri tatad ve müdafaa ettiğine göre ihtisas kolları vücude getirmek mefhumunun bahis konusu esbabı

mucibe lâyihasında esasen hiç bir yeri olmayacağı anlaşılır

2) Gereğinin, bu kanun için göstereceği diğer bir mucip sebep «teknik elemanlara iş bulmak» konusudur». Elhamdülâh memleketimizde işsiz teknik eleman görülmüyor, bilâkis gündüzün mumla anyoruz. Boş eleman olunca, Mühendis arayan iş sahası da bulununca, teknik elemanla saha birbirlerini miktatis gibi nasıl olsa çekiyorlar. Hattâ bazan lüzumundan fazla çekiyorlar.

3) Teknik işler için memleketin her yerinde tatbik edilecek hesap ve inşa usulleri, yapı kabul şartnameleri ve istihkak raporu tanzim usullerini tesbit etmek; malzeme ve konstrüksiyon hakkında memlekete uygun yönetmelikler, normlar ve şartnameler hârlamak:

Muayyen inşa usulleri, şartnameler, yönetmelikler, normlar hakikaten bir ihtiyaçtır. Bu cihet doğru. Fakat acaba bu işlerin bu odalara mı yaptırmalı idi? Meselenin münakaşa edilecek tarafı budur; Bu işler büyük bir ihtisas mevzuudur; Bunun için Akademiler, Enstitüler, Laboratuvarlar kuruyorlar; o halde oda idare heyetlerinin veya akşamlan yorgun argın azasıyla toplanan komisyonların içinden kolay kolay çıkabileceği bir iş olmasa gerek bu. Esasen bir Hükümetin en mühim dahilî vazifesi âmmenin memleket ölçüsündeki işlerini tanzim suretiyle yardımcı ve nâzım olmak olduğuna göre Maarif, İmar, Nafia, Sanayi, Ticaret Vekâletlerinin vazifeleri meyanında bu nizam ve mevzuatın da kurulmasının esasen mündemiç bulunması asıl değil midir? Siz' eri bu konuda daha fazla yormaya ne hacet bizzat 6235 sayılı kanun metni bile bunu imkânsız görmüş olacak ki, lâyihayı tekzip etmiş ve odalara bu usullerin, şartnamelerin, yönetmeliklerin ve normların ihzan vazifesini değil, sadece ihzar edümiş olanları hakkındaki düşüncelerini bildirmek imkânını vermiştir.

4)- Tekniğe lüzumu kadar önem verilerek memleket ihtiyacına ve karakterine göre teknik işlere veçhe verilmesi.

Cümlenin birinci kısmı olan «teknige önem verme» ibaresini bir aktivite mefhumuna bağlayabilmek için bunu en optimist olarak «halkın ve hükümetin tekniğe önem vermesini odalar temin edecektir» şeklinde tefsir edebiliriz. Halkın tekniğe önem vermesi ancak refahla ve kültürel gelişme ile mütenasip olarak vâki olur. Halkımızın bugün yal-

nız tekniğe mi önem vermesi lâzım: Vatan sevgisine ve müdafaasına, okuyup yazmaya, sıhhatine, tarlasında veya dükkânında çalışmaya, hemcinslerinin hukukuna riayete, ahlâka ve insanlığa, evine barkına ve daha bir çok şeylere ve bu arada bir de tekniğe önem vermesi lâzım. Bütün bunları cins cins odalarla temin edelim dersek Türkiye'yi baştan başa odalarla örnek lâzım.

«Hükümetin tekniğe önem vermesini temin» konusuna gelince, Hükümetin tekniğe önem verecek sektörü, tabiatıyla çalışma sahasına tekniğin girdiği sektörlerdir. Güzel ama bugün Nafia, Sanayi, Münakalât Vekâletlerinin, Demiryolları ve Posta Telgraf İdarelerinin kendi sahalarındaki tekniğe önem vermediğini iddia ederek tedbir almaya kalkışmak bilmem yerinde olur mu ?

Şimdi fıkranın ikinci ibaresine gelelim : «Memleket ihtiyacına ve karakterine göre teknik işlere veçhe verilmesi». Eğer bundan maksat teknik mevzuat ise, bunun bir oda işi olmadığı neticesine yukarıda zaten vardık. Yok eğer kasıt memleketteki teknik işlerin planlanması ise bunu da aşağıda 5 nci fıkra münasebetiyle tahlil ediyoruz ve keza bir oda işi olmadığını görüyoruz:

5) Odalardan memleketin teknik şûra ve plânlama organı olarak faydalanılması.

«Memleketin Teknik Şûrası» tabiriyle, memleketin iman ve cihazlandırılması konularında kendisinden mütalâa istenecek bir topluluğun kastedilmiş olduğunu tahmin ediyoruz ki, cümlenin ikinci unsuru olan «Plânlama Organı» mefhumu aynı fonksiyonu daha kuvvetli ve geniş olarak ihtiva etmektedir. O halde mevzu «Odalardan memleketin Plânlama Organı olarak faydalanması» konusuna raci olur. Fakat Odaların memleket plânlama organı veya organlarından biri olarak kabulü caizmi dir? Plânlama işlerinde mütalâa verebilecek bir makamın elinde her şeyden evvel kendi işine uygun döneler ve istatistikler, bulunmalı. Bugün bu gibi malûmatı haiz olan müesseseler muhtelif Devlet Dairelerinin ilgili seksiyonları ile istatistik dairesi ve Sanayi ve Ticaret Odalarıdır. Diğer taraftan memleket planlanması, memleket malî ve iktisadî imkânlarıyla hem tahdit ve hem de teşvik edildiğinden plânlama mercii, malî ve iktisadî mevzular üzerinde rahatça dolaşabilecek bir pozisyonda olmalıdır. Nihayet memleket plânlaması, umumî memleket politikasının ayrılmaz bir rüknüdür. Mücerret, gayri mes'ul ve cihazlanmamış bir merciden bu geniş ve muğlak konuda mütalâa sorulmayacağını tahmin ediyoruz. Deriş olunan Mimar ve Mühendis Odaları, ne «Devletin İktisadî Kurmay Heyeti» ne de bir

«Müşavir Mühendislik Bürosu» rolünü oynayabilecek bir taazzuv değildir.

6) Meslekî ahlâkın tesisi ve yükseltilmesi, iktidarsız ve kötü niyetli Mimar ve Mühendislerle cezalar verilerek ıslahı.

Bunu prensip olarak ilk nazarda çok güzel bulmamak elden gelmez. Fakat tatbikatı nasıl olacak? Kötü niyetliyi nasıl bulup çıkaracağız; tevsik edeceğiz? Odalar, On binlerce Mühendis üzerinde bir kontrol tatlık edemeyeceğine göre kusurun meydana çıkması ancak iş verenin şikâyetine bağlı. İş veren Devlet ise, esasen cezalandırma imkânına da bizzat maliktir. İş veren şahıs ise, o da en hassas terazi olarak tanıdığı Devlet Adalet cihazına baş vurmağı tercih edecektir. Kaldı ki, Odaya baş vuran iş sahibi neticenin kendi aleyhinde zuhur etmesi hâlinde ayrıca irph"empve baş vuracağı gibi lehinde zuhur etmesi hâlinde de tazminat ve zarar ziyan bakımından yine mahkemeye gidecektir. Filvaki Odalar Kanunu sadece kabahatli Mühendise bir ceza vermekte olup, şikâyetçinin zararını telâfi keyfiyetiyle uğraşmamaktadır.

Kaldı ki kötü niyetli mühendisin mühendis olarak çalışmasına yani mühendis diye imza atmasına mâni olsak bile,, o şahıs hemen hemen aynı genişlikteki çalışma sahasında başka bir nam altında, meselâ müteahhit namı altında yine de faaliyet gösterebilecektir.

Zaten, kötü niyetli mühendis demek kötü niyetli insan demektir. Onu mühendislik âleminde değil, bütün insanlık âleminde tecrit etmek lâzımdır. Mahkeme ile kötü insan arasına Oda olarak girmeyelim ; bırakın mahkemeler âme önünde kötüyü teşhir ederken kötülük göreni de tazmin ettirsinler. (Mütalâamıza göre rasyonel şekil madde V-haki gibidir.)

7) Yayınlar ve konferanslar tertibi.

Bu konu, İ nci fıkrada «Mimar ve Mühendislerin bilgilerinin standard bir seviyeye yükseltilmesi» konusunun içine girer ki o fıkranın muta'âasında esasen ele alınmış ve bir kanun çerçevesine alınmak zarureti olmadığı tebeyyün etmişti.

Hakikaten ne yayın, ne de konferans için kanun çıkarmağa ne lüzum vardır? Dünya üzerinde hergün binlerce teknik mecmua neşrediliyor ve binlerce konferans veriliyor. Bunlardan hiçbiri kanun icabı değildir.

Yeter ki makale yazan ve konferans veren bulunsun; organizasyon işi **İçin vasatlar** ve imkânlar daima etrafımızdadır.

8) Fen adamları mesaf ücret tarifesi hazırlamak.

Odalara mesafî ücret tarifesi hazırlaması demek icabında bu tarifeyi müdafaa etmesi de demektir ki bu takdirde sendikacılığa doğru kaymış olacaktır Binaenaleyh bu madde, tenkidini yaptığımız bu esbabı mucibe lâiyhasının desteklemekte olduğu tasarının umumî ruhuna da muhaliftir. Kaldı ki, bu tarifeyi arz ve talep kaidesi tanzim eder; Devlet sektörü de aşağı yukarı buna tâbi olur.

9) Muhtelif kademelerdeki mühendisler arasında bağ ve ahenk kurulmasını, işçi ve mühendislerin vasıflarının ve kademelerinin yükselmesini sağlayacak imkânları hazırlamak.

Bu fıkranın bağ ve ahenk kısmı her halde bazı toplantıları ve teknik gezileri imâ etmekte olup mühendislerin vasıflarının yükselmesi konusunu zaten yukarıda tetkik etmiş, bunun hakikatte memleketin umumî inkişafıyla muvazi gideceği, yayınların bu mevzuda faydalı bir yardımcı olarak mülâhaza edilebileceği, ancak bu keyfiyetin bir kanun konusu olmadığı sonucuna varmıştık .

Mühendislerin kademe kademe yükselmesine gelince, bu yükselme kısmen evsaf yükselmesine ve formasyona bağlı ve psikolojik şartlara da yakından bağlıdır. Fakat, bir teşekkül, içindeki mühendisin o teşekkül içindeki yüksek kademelere çıkması daha ziyade o mühendis ile teşekkül arasındaki bir konu olduğundan buna üçüncü şahısların müdahalesini yerinde görmemekteyiz. Demek ki bu sonuncu fıkra bakımından da bir kanun mevzuu karşısında değiliz.

Bu suretle esbabı mucibe lâiyhasında zikrolunan mucip sebeplerden hiçbirinin hakikatte bir kanun mevzuu teşkil etmediğini açıkça görmüş bulunmaktayız.

II — Kanunun Bazı Aksak Noktaları:

Şimdi, hâli tatbikte bulunan 6235 sayılı kanun maddelerine göz atalım:

Bu kanun 1 nci maddesiyle, bütün Mimar ve Mühendisleri bu Odalardan birine girmeye ve bütün malî vecibelerini ifa ederek o Odada kalmaya mecbur etmektedir. Bu keyfiyeti müdafaa edenler Ticaret ve Tabip Odalarıyla Avukatlar Barosunu misal gösteriyorlar. Bir teşekkülün ne kuruluş esbabı mucit esi ne de ana prensipleri misaller üzerine bina edilemez Buna rağmen bu misalleri de ele alırsak yine yanılmakta bulunulduğunu göreceğiz.

Ticaret mektepleri mezunları Ticaret Odasına girmeyle mükellefler tutulmazlar, hattâ bir Ticaret mektebi mezunu serbest bir teşekkülün içinde çalışsa bile. Ticaret Odası âzası yalnız müesseseler ve firmalar veya esnaftır. Barolarda da durum aynıdır.. Ne bir Devlet

İdaresinde çalışan Ticaretçi, ne de Hukukçu, ne de Hâkim Odaya ve Baroya girmekle mükellef değildir. Tabiblere gelince, Devlet sektöründeki tabibler de Tabip Odasına giriyorsa da bu tabiblerin dahi bir miktar serbest faaliyet sektörleri bulunduğunu nazardan uzak tutmamak lâzımdır.

Halbuki Mühendis Odaları Kanunu, memur olsun, âmdI olsun, hoca olsun, asker olsun her mühendisi Odaya girmeye mecbur ediyor. Girmezse mühendisliğini yaptırmıyor, hattâ bir daireden mühendislik memuriyeti yaparak ekmeğini kazanmasına bile mâni oluyor. Şayet bir kerre girmiş bulunuyor da aidaat ödemekte kusur ediyorsa bu defa icradan icraya sürükletiyor Myor Memur mühendislerin de Odaya kaydolunmaları mecburiyetinin, sırf Oda aidaatını arttırmak gayesini güttüğü hissine kapılmamak elden gelmiyor. Bizim bildiğimize göre meslek ve san'at Odaları, kendi başlarına buyruk olarak icrayı san'at edenleri bir araya toplamak için kururlar.

Odaya girmeyen bir Mühendise verilen cezanın büyüklüğü karşısında hayret etmemek elden gelmiyor. Çünkü bu mühendis artık mühendisliğini yapamıyor. Limit «gaye» bir misal olarak hiçbir Türk Mühendisinin Odaya kaydolmadığını kabul edersek Türk vatandaşındaki bütün imar ve cihazlarına işlerinin ve, fabrikaların duracağını görürüz. Yahut daha az şümüllü bir misal olmak üzere Devlet sektöründeki Mühendislerin kaydolmadıklarını farzederek bu sektördeki her türlü umar, inşa, tesis ve fabrikasyon işleri durmuş olacak. Neyin hatırı için: Odaların hatırı için,, cürüm ile cezalanın bu derece nisbetsiz oluşu hakikaten ender rastlanır şeylerdendir.

6235 sayılı kanun, mesleğini kötüye kullanan bir Mühendise yüksek haysiyet divanı kanalıyla mühendislikten ebedî olarak el çektirebilir Aynı kanun Odaya dahil olmayan bir mühendisi de aynı akıbete duçar ettiğine göre sanki katille, katili yakalamıya koşmayan mahalle komşularını aynı ceza ile tecziye etmiş gibi olmuyor muyuz ?

İşittiğimize göre diğer memleketlerde bu gibi mühendislik teşekküllerine böyle kanun tazyiki -altında değil,- bilâkis nazla âza kaydedilmiş. Bazan tahsil durumuna, bazan tecrübe ve maziye bakılır, hattâ bazı yerlerde de bir imtihan geçirtilmiş; fakat buna rağmen her mühendis bu teşekküllere kaydolmak için can atarmış. Halbuki bizim Odalarımız, kayıttan kaçan mühendisleri arayıp tarayabilmek için teknik tahsil müesseselerine ve resmî makamata müracaat ederek ve

akla hayale gelmeyecek yerlere baş vurarak mühendis diploması almış olanların izlerini bulup zorla kaydetmeye çalışıyorlar. Bir taraftan da mühendislerin çalıştığı resmî dairelere, notalar verirken, vergi dairelerinin evrakında tahkikat yaptırıp mühendislerin kazançlarını öğrenmeye çalışıyorlar. Ne kadar acı ve makûs tecellilerdir bunlar.

6235 sayılı kanunun mühendis odalarına, bir cemiyet ana tüzüğüne normal olarak haiz olduğu fonksiyon ve mefhumlara ilâveten kanun olarak neler ilka etmiş olduğunu tetkik etmek enteresandır. Görüyoruz H bu cihet sadece birlik yüksek haysiyet divanına 3 Devlet, Teşekkülünden birer âza. ithali (Madde 8), Haysiyet Divanlarının takdir ettiği nakdî cezalar ile aidatını ödemeyenlerin icraya sevkî (Madde 30) ve bir de ecnebi mühendislerin çalışma şartı (Madde 34 ve 35) hususlarına inhisar etmektedir.

Bunlardan ecnebi mühendislerle ilgili maddeler, hakikatte mühendis Odaları Kanununu prensip olarak hiç ilgilendirmemektedir. Hattâ bu kanunun Büyük Millet Meclisi Umumî Heyetinde müzakeresi sırasında Sayın Azadan birisi bu cihete hakk bir işaretle bulunmuş ve bunun üzerine kanunun 34 nci maddesinde hâlen mevcut olan «Odalarda Birliğin mütalâasını almak ve Bayındırlık Vekâletinin tasvibinden geçirmek şartıyla» kaydı bir tahrir ile ilâve olunmuştur. Bu suretle işbu 34 ve 35 nci maddeler bir tarafa konursa kanunun Mühendis Odaları Tüzüğüne girişi sadece Madde 8 ve Madde 30 da kendisini göstermektedir. Demek ki Odaların Birliğinin diğer Cemiyetler gibi bir ana tüzükle kurulması yerine bir kanunla kurulması sadece bu Birliğin kendi uzuvlarına kat'î cezalar vermesi imkânını sağlar yönde olmuştur.

Halbuki gönül arzu ederdi ki Mühendis Odaları Birliğini teşhis eden kanun, ona yalnız kendi âzasını, tecziye etmeye yarayan bir silâh gibi verilmesin, bilâkis hem memlekete ve hem de Odalara ve binnetice azasına bazı faydalar sağlayabilen yapıcı bir ruh taşıyın-

6235 sayılı kanunun maksat ve gaye kısmında vuzuhsuzluklar görülmektedir. 2 nci maddedeki «âmme hizmetlerine yarar bir teşekkül olan Birliğin.....» ifadesinden maksadın ne olduğu bugüne kadar tam bir şekilde tefsir edilememiş ve Odalar bünyelerinde bir çok uzun müzakere ve münakaşalara yol açmıştır. Bir taraftan mutlak hükümlerle âzalık tesis etmek, hem âmmeye hâldim ve hem de meslekî olmak keyfiyeti bir sakatlık teşkil etmektedir. Ayrıca, normal gelirinin en mühim kısmını icra yoluyla sağlayan bir teşekkül tasavvur olunamaz.

IH —. Tatbikatta Görülen Güçlükler ve Zuhur Eden Problemler:

Bilfarz Elektrik Odasının 1956 da' kayıtlı 803 âzasından yalnız 211 i %05 terini ödemişti. Oda, 1957 de %05 ler bakımından 445 <e yıllık aidat bakımından 411- âzasını icraya vermişti: 1957 aidatını ödemiş olanların yekûnu ise 600 ü tecavüz etmektedir.

1956 da Mimarlardan ancak % 10 nu aidat ödemiştir. Diğer Odalarda da durum aşağı yukarı böyledir. Bugün öyle bir hal vardır ki Mühendisler Odalarından, Odalar hem Mühendislerden hem Birlik'ten, Birlik de Odalardan gayri memnun ve şikâyetçidir.

Birlik İdare; Heyetinin toplantılarından çoğunda Odalar arasındaki ihtilâflar konuşulmaktadır. Birlik İdare Heyeti Odaların muhtariyeti geniş manada anlamaları şartı altında Birlikten fayda gelebileceği kanaatindedir. Bazı Odalar da Birlikle alâkasını tamamen kesmiş gibidir. Odaların müstakil hareketleri Birliği tecezziye götürmektedir. Odalar Birliğe aidat göndermiyorlar ve münferit teşebbüslerde bulunuyorlar.

Bu neticeler durumun ciddî ve hattâ vahim olduğunu açıkça göstermektedirler.

Bir taraftan yıllık aidata ilâveten gelir, üzerinden kesilen %05 ler mevzuu Mühendisleri ve Odaları fazlaca taciz etmekte ve çileden çıkarmakta iken, muhtelif Odaların ayrı ayrı olmaları da masraf an ve formaliteleri, komisyon ve komite adetlerini arttırmakta, apartman daireleri, kırtasiye cihazları, telefonlar ve şahıslar işgal edilmekte, hiç de produktif olmayan bir çok insan gücü, vakit ve nakit sarfiyatı icra edilmektedir.

IV — Ne Yapılabilir ?

Bu raporun takdim yazısında da belirtildiği veçhile 6235 sayılı kanunun mümkün olduğu kadar sınırlı ilgasını teminiyle, objektif ve ilmi esaslara dayanarak yapılacak derin ve geniş bir etüd müteakip, gerektiği takdirde ayrı hüviyette yeni bir Mühendislik teşekkülünün tüzüğü ve kanun himayesi de isteniyorsa kanunu tanzim ve ısdar olunmalıdır. Aksi takdirde Mühendislik ailesinin düzeni bir kaşık suda boğulmaya mahkûmdur.

a) Ama, bu kanunun ilgası şu veya bu sebeple bir miktar teahhura uğrayacak olursa şu tedbir'eri sür'atle almak da zaruridir-

— Odaları müşterek bir çatı altında topluyarak muhtelif masraflardan ve zamandan tasarruf sağlanması ve friksiyonların bertaraf edilmesi,

— Kanundaki %0,5 lerin ilga olunarak aylık aidatın, Devlet sektöründe çalışanlar için senede 80, hususi sektörde ve tamamen serbest olarak çalışanlar

in senede 120 lira maktu olarak tesbi.

b) Bu muvakkat tedbir alınmiş oladursun, öte yandan Mimarlık ve Mühendislik âlemini objektif gözle tetkik ederek varsa noksanlarını tesbit ve bunları tâyin edecek olan ilmî heyet çalışmasına başlamıştır. Bu heyet ya Odalar kanaliyle veya doğrudan doğruya resmî — yarı resmî— hususî sektörler vasıtasıyla kurulabilir. Bu heyete herhalde bir kaç aylık bir zaman bırakılmalı ve bir müddet hududunun nahoş tesir ve tazyiki altında bulundurulmamalıdır.

Ancak Heyetten, Mühendis camiası karşısında yeni müessesenin tasan metni ile çıkması talep olunmalıdır. Bu tasan ya kanunla teçhiz edilmesi lüzumlu tipten veya buna zaruret olmayan tipten zuhur edebilir. Her şehirdeki veya bölgedeki mühendislerin 1/10 u ile Ankara'da toplanacak kongreye arz edilecek olan bu tasan veya onun muaddel şekli mevcudun 2/3 ekseriyetiyle kabul «dildikten sonra bir muvakkat İcra Komitesi seçilir. Bu komite kabul edilen tasarinın nizamî hüviyetini alabilmesi için lüzumlu prosesleri takiberek, intacını müteakip ilk olağan Genel Kurulu toplar.

V — Teni bir Mühendis ve Mimarlar Odasının bünyesi hangi prensiplere dayanmalı:

a) Ya bütün mühendislik branşlarını içinde toplayan, ancak her branş için bir meslekî komiteyi ihtiva eden bir tek Oda, veyahut da birbirinden tamamen müstakil branş Odaları kurulmalı. Bugün için birinci şekil, 15 - 20 sene sonrası için ise ikinci şekil daha pratik görülmektedir.

b) İster Devlet sektöründe, ister hususî sektörde çalışan diplomalı bir Türk Mühendisinin Odaya girebilmesi için Oda âzasından asgarî, üç kişinin müsabet referansı olmalı ve giriş, Oda İdare Heyetinin karar ve ilk toplanacak Genel Kurulun tasvibi ile kat'iyet kesbetmeli,

c) Yabancı Mühendislerin Odaya girmesi bazı hususî şartlara bağlı kılınmalı.

d) Şeref üyelikleri ve fahrî üyeliklerle muhtelif payeler ve namzet üyelikler ihdas olunmalı.

e) Oda aidatı üç ayda asgarî 15 lira olmak üzere tesbit edilmeli. Bunun fiilî miktannı ise âza Odaya girerken vereceği taahhütnameye yazmalıdır.

f) Odanın-Haysiyet Divanına Şurayî Devletten, Temyiz Mahkemesinden ve Nafia Vekâletinden birer mümessil alınmalıdır. (Kanûna gîtmek suretiyle).

g) İdare Heyeti 2/3 ekseriyet kararıyla

şeref üyelikleri ve fahrî üyeliklerle muhtelif payeler hakkında umumî heyet tasvibine iktiran etmek üzere karar alabilmeli:

h) Haysiyet Divanı, mesleğini kötüye kullandığı ve iktidarsızlığı veya diğer' bir kusuru kendisine aksettirilen âza için 2/3 ekseriyetle dikkat çekme, ihtar, tevbih, muvakkat ihraç, daimî ihraç kararları almalı. Daimî ihraç kararları ilk Genel Kurulun tasvibi ile kat'iyet kesbetmeli.

(Not: 1 — Görülüyor ki, bu esaslara göre Odadan muvakkaten veya daimî olarak ihraç edilen bir mühendisin mühendislik vasfına ve Mühendis olarak çalışmasına kat'iyen dokunulmamaktadır.

Not: 2 — Hem her aklına gelen mühendisin Odaya girmiş oknadığı, hem de Odada kötü mühendisin durdurulmıyacağını mühendisler iş verecek muhitler bilecek, bu muhitler mühendis ararken büyük bir itimat hissiyle ve hattâ tehâlükle Odaya koşacaklardır.

Bu durum mühendislerin Odaya girme arzusunun da körükliyecek ve Odadan çıkarılmanın vereceği manevî ve maddî eziyet düşüncesi altında âza mühendis kat'iyen kusur yapmamağa çalışacaktır).

i) Bilcümle Devlet sektörleri teknik ehli vukufa ve teknik jüriye ihtiyaçları olduğunda Odaya müracaatla ihtiyaçlarının nev'ini ve ihtiyaç adedini bildirmekle mükellef tutulmalı. Odalar, ihtiyaç miktarının iki misli adette mühendisi müracaat eden makama bildirecek ve o makam ihtiyacını bunlar arasından seçecektir.

(Not: Bu maddenin yürüyebilmesi için de kanunla teçhiz edilmesi lâzımdır. Tabiidir ki Oda (veya Odalar) memleket içinde bir kere tanındıktan ve bir otorite haline geldikten sonra bu maddenin kanuniyeti ehemmiyetini gaip edecektir).

j) Memlekette imar veya sınaî cihazlarına işleri için yatırım yapan veya "kredi açan resmî ve hususî bütün bankalar her yıl bu Odaya sermayelerinin 1/50.000 i nisbetinde bir teyidede bulunacaklardır.

k) Odanın teknik eserleri ve mevkuteleri ihtiva eden bir kütüphanesi olarak, yayın konferans gibi işlerle işteğal edecektir.

l) Oda, kendisine kayıtlı azadan başka, imkân nisbetinde memleketteki bütün mühendislerin ve mühendislik bürolarının sicilini tutacak ve bunları, mühendisleri birbirlerine W memlekete tanıtmak bakımından zaman zaman neşredebilecektir. Memleketin her branştaki mühendis ihtiyacını da etüd" edecektir.

m) Memleketteki teknik nizamnameleri tetkik edecek ve bunlar hakkındaki mütalâalarıyla yeniden ihdas olunacaklar hakkındaki tekliflerini ilgili resmî, yan resmî veya hususî sektörlerle bildirecektir.

n) Oda, ecnebî memleketlerdeki mühendislik Odalarıyla gereği kadar temasta bulunacaktır. Odanın dahilî kompozisyonuna veya fonkslanna ait maddelerin herhalde çok büyük bir hususiyeti oknyacaktır-

Teşekkül ve maksat kanevası yukarıda açıklanmış olan böyle bir mühendislik teşekkülünün mühendisleri hakikaten birbirine

yaklaştıracak ve sevdirecek, mühendislik mesleğinin itibarını ve değerini artıracak ve memlekete temiz iş yapılmasını sağlayacak vasıfta olduğunu tahmin ediyoruz. Muhakkak bundan farklı ve çok daha iyi tarzı haller bulunması da mümkündür.

Memleketi, mühendisliği ve mühendisler âlemimizi samimî olarak sevdiğimizize ve hürmet ettiğimize göre yollar sonunda birleşecektir.

Ankara, 7.1.1958
Elektrik Mühendisi
Zeki TURGAY

Ankara, 12/1/1968

Elektrik Mühendisleri Odası 4. Umumî
Heyetinin teşkil -etmiş olduğu

«6235 Sayılı Kanun Tadilatı Komisyonu» Raporu

Komisyonumuza bu mevzuda Oda İdare Heyeti tarafından tanzim ettirilmiş olan üç rapor tevdi edilmiştir. Bu raporlardan biri Hüsamettin Ateş, diğeri Muhittin Gürbüz ve üçüncüsü de Zeki Turgay tarafından hazırlanmıştır. Her üç raporun tetkikinde evvelâ şu cihet nazarı dikkati celbetmiştir ki, her üçünde de tetkik mevzuu olan Mühendislik teşekkülüne bilcümle Mühendislerin âza olmağa mecbur edememesinin, bu teşekkülün hüviyeti ve bekası bakımından zarurî olduğu müdafaa edilmiştir.

Komisyonumuz da bu temel esası bakımından bu hususa müttefikan mutabık olup ancak, içimizden Bay. Eskenazi «mevcut pratik durum muvacehesinde Odaların yaşamasını sağlama mütalâasıyla geçici bir zaman için bu mecburiyetin muhafazasına taraftar olduğunu» ilâve etmiştir.

Komisyonumuz bu durum muvacehesinde Mühendislik camiamız İçin yeni hüviyette bir teşekkülün kurulmasını sağlayacak yeni bir projenin ehil bir Heyet tarafından geniş ve derin tetkiklerle hazırlanıp Mühendisler topluluğunun tasvibinden geçirilerek filiyata konmasını uygun görmüştür.

Ancak, bu keyfiyetin tahakkuku için oldukça uzun bir zamana, ihtiyaç bulunduğu nazarı itibara alınarak, bu gayeye erişilinceye kadar hâlihazır tatbikatta bazı değişikliklerin yapılması da zarurî görülmüştür:

aj %05 lerin bundan böyle tahsilinden sarfınazar edilmesi.

b) Yıllık aidatın Devlet sektöründe "çalışanlar için yılda seyyanen 50 lira ve serbest sektörde çalışanlar için de 75 olarak tesbiti.

c) Odaların bir yerde toplanılarak binakirası, muhtelif personel, telefon, muhaberat vesair masraflardan tasarruf sağlanması. Bundan maksadımız merkezi Ankara'da olan Odaların imkân nisbetinde Ankara'da ve İstanbul'da olanların İstanbul'da bir tek yerde toplanmalarıdır.

Bu değişikliklerin hiçbiri esasen bir kanun tadilatına da lüzum göstermemektedir.

Diğer taraftan a ve b fıkraları sadece Odamız bünyesi içinde hal edilip karara bağlanabilecek bir husus olup sadece c fıkrasını tahakkuk ettirmek için diğer Odalar' a mutabık kalmak icabettirecektir. Bu bakımdan Odamızın bu fıkrayı âcil tedbir olarak Birlik Umumî Heyetine göndermesi yerinde olacaktır.

Bu muvakkat tedbirlerle bugünkü nahoş durumun izalesi mümkün olduğu kadar sağlanmış olacaktır.

Komisyonumuz, memleketimiz Mühendislik camiası için temenni ettiği bugünkünden tamamen farklı hüviyette teşekkülün projesine ait ana hatları aşağıda arz etmiştir. >

a) Ya bütün Mühendislik branşlarını içinde toplayan, ancak her branş için bir